ERMENİSTAN, AB VE EKONOMİK DESTEK İÇİN YENİ BİR ÇERÇEVE

Teoman Ertuğrul TULUN

Analist

Ermeni basınına göre, Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan NATO Zirvesine katılım vesilesiyle 11-13 Temmuz tarihlerinde Brüksel'e yaptığı ziyarette, Avrupa Birliği'nin iki yetkilisiyle de bir araya geldi. NATO zirvesi çerçevesinde Avrupa Konseyi Başkanı Donald Tusk ve Avrupa Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker ile ayrı görüşmelerde bulunduğu bildirildi.[1]

Ermenistan Başbakanı'nın basın bürosu tarafından verilen bilgilere göre, her iki AB yetkilisi de Ermenistan hükümetindeki son demokratik değişimi övdü. Paşhinyanin bu yılın Mayıs ayında iktidara gelmesini sağlayan kitlesel protestolar hakkında Tusk'ın Ermenistan'da olanların özel ve çok Avrupa tarzında olduğunu söylediği belirtildi. Tusk'ın sergiledikleri örneğin çok umut verici olduğunu ve reformların uygulanmasında AB'nin yardımına güvenebileceklerini söylediği iddia ediliyor. Aynı haber bülteni Paşhinyan kabinesinin hukukun üstünlüğünü güçlendirip, yolsuzlukla mücadele ederek Ermenistanın siyasi sistemini demokratikleştirmeye kendini adadığı konusunda Tusk ve Juncker'a güvence verdiğini" belirtiyor.[2]

Paşhinyan ayrıca 11 Temmuz tarihinde Brüksel'de Avrupa Komisyonu Dışişleri ve Güvenlik Politikası Üst Düzey Temsilcisi/ Başkan Yardımcısı Federica Mogherini ile görüştü. Avrupa Dış Eylem Hizmetine göre;

İkili yeni Ermenistan hükümetinin reform için açık taahhüdünü ve bu konuda zaten atılmış olan somut adımı tartıştı. [☀ Mogherini, Avrupa Birliği'nin teknik ve mali yardım da olmak üzere reformlara somut destek vermeye hazır olduğunu doğruladı ve yolsuzlukla mücadeleyi ve yargı reformunu özellikle önemli alanlar olarak vurguladı. Üst Düzey Temsilci ayrıca, OSCE/ODIHR'nin önerileri doğrultusunda gerçekleşecek bir sonraki seçimlerin organizasyonu ve takibi konusunda AB'nin yardım sağlamaya yönelik kararlılığını da vurguladı.[3]

Mogherini ayrıca kendisinin ve Avrupa Birliği'nin Dağlık Karabağ sorununun barışçıl yoldan çözümü için güçlü destek verdiğini doğruladı ve Tarafların, Minsk Grubu Eş-Başkanlarının himayesinde, müzakerelere ön koşulsuz biçimde tam olarak katılmaları hayati önem taşıyor dedi.

Ancak, Brüksele yaptığı ziyaretin sonunda gazetecilere konuşurken, Paşhinyan'ın AB'nin

hala hükümetine fazladan yardım sözü vermemesi konusunda şikayet ettiği bildirildi. AB liderleriyle yaptığı ilk görüşmede bu şaşkınlığını dile getirdiğini söyledi. Basının bildirdiği üzere Paşhinyan'nin şaşkınlığı AB Delegasyonu Başkanı Yerevan Piotr Switalski tarafından bir cevapla karşılandı. Haklı olarak ve gerçekçi bir şekilde şunları ifade etti:

☀ Avrupa Birliği'nin ekonomik yardımları artırma konusunu düşünmeden önce yeni Ermeni hükümetinden çok somut fikirler duyması gerekiyor, [☀ [Ermeni] hükümeti henüz AB finansmanını gerektiren reform odaklı bir dizi özel proje ortaya koymadı. Ermeni hükümetinin somut fikirlerini duymak istiyoruz. Avrupa Birliği hangi biçimde, ne şekilde yardımcı olabilir? Bazı bakanlıklarda birtakım ön fikirler aldık. Kapsamlı bir görüşe sahip olmak istiyoruz. Ve bu görüşe sahip olduğumuzda, nasıl yardımcı olabileceğimizi tartışacağız. [4]

Bu noktada belirtilmek gerekir ki AB ve Ermenistan arasındaki Kapsamlı ve Geliştirilmiş Ortaklık Anlaşması (CEPA) doğrultusunda AB, 2017-2021 döneminde Ermenistan'a 160 milyon Euro kadar yardım parası vermeyi taahhüt etti. 24 Kasım 2017'de Brüksel'de yapılan Doğu Ortaklığı Zirvesi'nde CEPA imzalandı ve 1 Haziran 2018 tarihinde geçici uygulamaya girdi. Anlaşma kapsamında Ortaklık Konseyi'nin ilk toplantısı 21 Haziran 2018 tarihinde gerçekleştirilmiştir. [5]

Dolayısıyla AB ve Ermenistan arasındaki işbirliği ve yardım çerçevesi zaten kurulmuştur. Ancak, AB yetkililerinin ifadelerinden de anlaşıldığı üzere, Ermenistan Başbakanı Paşhinyan'ın daha önceki yozlaşmış ve yapıcı olmayan Ermeni hükümetinin yerine yeni bir hükümet getirildiği ile övünmesi yeterli değildir. Ermenistan'ı aydınlık günlerin beklediğini söylemek de yeterli değildir. AB'nin Ermenistan hükümetinin AB ve Ermenistan'ın birlikte nasıl hareket edeceği konusunda somut fikirler duymak zorunda olduğu açıktır ve bu Ermenistan hükümeti henüz AB finansmanı gerektiren reform odaklı özel projeler geliştirmemiştir.

Ayrıca AB'nin kısa bir süre önce yeni AB adayları için liyakata dayalı bir yaklaşım benimsediği de unutulmamalıdır.[6] Benim bakış açıma göre, yeni AB reform tartışmaları bağlamında bu yaklaşım, diğer tüm AB sözleşmeleri için geçerli sayılmalıdır. Liyakate dayalı yaklaşım, daha fazla katılım için objektif kriterler getirmekte olup, AB ekonomik yardımlarını en çok hak eden olduklarını göstermeleri açısından muhtemel AB üyeleri arasında rekabet yaratmaktadır. Yukarıdakilerin ışığında objektif olarak şunu söylemek mümkündür ki bu noktada Ermenistan, AB'den daha fazla ekonomik yardım almayı hak etmiyor çünkü işten çok söz ortaya koymuştur.

**Fotoğraf: https://ec.europa.eu/*

[1] Armenian prime minister to attend NATO summit in Brussels, Arka News Agency, 08 Ekim 2018, http://arka.am/en/news/politics/armenian_prime_minister_to_attend_nato_summit_in_brussels/.

[2] EU Reaffirms Support for New Armenian Governments Reform Agenda, Azatutyun, 07

Aralık 2018, https://www.azatutyun.am/a/29359858.html.

[3] European Union External Actions. HR/VP Federica Mogherini meets with Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan, European Union External Action, 11 Temmuz 2018, https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/48279/hrvp-federica-mogherini-meets-armenian-prime-minister-nikol-pashinyan_en.

[4] EU Envoy Responds To Criticism From Armenian PM, Azatutyun, 16 Temmuz 2018, https://www.azatutyun.am/a/29368045.html.

[5] EU Envoy Responds To Criticism From Armenian PM.

[6] Communication From The Commission To The European Parliament, The Council, The European Economic And Social Committee And The Committee Of The Regions (European Commission, 02 Haziran 2018), COM(2018) 65 final, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/communication-credible-enlargement-perspective-western-balkans_en.pdf.

Yazar Hakkında :

Teoman Ertuğrul Tulun , Avrasya İncelemeleri Merkezi'nde (Ankara) analisttir. Dr. Teoman Ertuğrul Tulun, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi doktorasını Ankara İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi'nde tamamladı. Avrupa Birliği Çalışmaları, Küreselleşme, Yabancı Düşmanlığı, Nefret Söylemi Çalışmaları ve Uluslararası İlişkiler *alanlarında çalışmalar yapmaktadır.*

Atıfta bulunmak için: TULUN, Teoman Ertuğrul. 2026. "ERMENİSTAN, AB VE EKONOMİK DESTEK İÇİN YENİ BİR ÇERÇEVE." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2018 / 64. Temmuz 30. Erişim Kasım 23, 2026. https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Yorum/ERMENISTAN-AB-VE-EKONOMIK-DESTEK-ICIN-YENI-BIR-CERCEVE

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır